

ÅRSRAPPORT
REGIONAL
KOMPETANSETJENESTE
FOR LINDRENDE
BEHANDLING, HELSE
SØR-ØST (KLB)

2025

Om kompetansetjenesten

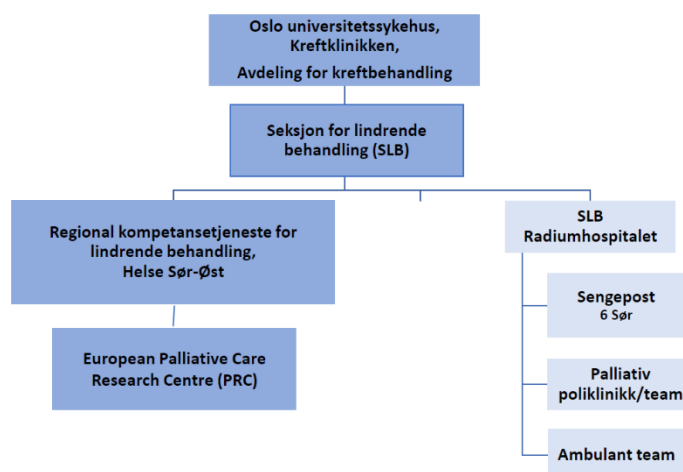
KLB ble etablert ved Ullevål universitetssykehus i 2000 ihht. NOU 1997:20 "Norsk Kreftplan".

Det ble bevilget midler til ett kompetansesenter i hver helseregion. I 2008 ble de to kompetansesentrene i lindrende behandling i daværende helseregioner sør og øst slått sammen til nåværende KLB.

KLB er organisert i Seksjon for lindrende behandling (SLB), Avdeling for Kreftbehandling (AKB) og utgjør det regionale palliative senteret i helseregion sør-øst jfr. Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen. Seksjonsleder for SLB er professor Nina Aass, enhetsleder for KLB er Torunn Wester.

European Palliative Care Research Centre (PRC) ble i 2016 flyttet fra St. Olavs Hospital/NTNU til Oslo universitetssykehus/UiO og ledes av prof. em. Stein Kaasa. Fra 2020 ble forskningen ved KLB formelt lagt til PRC. PRC er et nasjonalt og internasjonalt forskningsnettverk finansiert av Kreftforeningen og OUS.

Regionalt palliativt senter (SLB)

Målsetting

Å styrke kvaliteten på tjenestetilbudet i lindrende behandling i regionen.

Gjennom å:

- formidle ny og etablert kunnskap
- fremme evidensbasert lindrende behandling
- skaffe til veie ny kunnskap

Hovedoppgaver

- Undervisning og opplæring
- Formidling
- Nettverksarbeid
- Fagutvikling og forskning

Aktivitet

Undervisning og opplæring

Undervisningen rettes mot grunn-, videre- og etterutdanning av helsepersonell. Tjenesten har gjennomført undervisning på utdanningsinstitusjoner i regionen som har videre- og masterutdanning i kreftsykepleie og palliasjon. Professorene har undervisning på medisinerutdanningen ved UiO, samt for LiS i onkologi ved AKB. KLB avholder egne kurs og konferanser, holder innlegg på eksterne kurs, seminarer og konferanser lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. KLB har gjennomført digital undervisning hver annen uke der hovedmålgruppen er utdanningskandidater i kompetanseområde palliativ medisin.

Undervisningen tilbys også annet helsepersonell som arbeider med palliasjon i kommune- og spesialisthelsetjenesten i regionen. Det tas opptak av undervisningen som sendes ut til deltakerne i etterkant. Forskere har hatt en rekke presentasjoner og fått antatt postere/abstract på internasjonale konferanser.

Samlet antall forelesninger (høyskoler/universitet, kurs og konferanser) i 2025 - 350 t á 45 min.

Undervisning for pasienter og pårørende

Brukerpanel i Pancreaskreft Nettverk Norge (PKNN), flere møter. (Tonje Lundeby)

Kurs på Montebellosenteret for pasienter og pårørende, vår og høst. (Olav E Yri)

Formidling

KLB har faste årlige kurs og konferanser. Representanter fra helseregionen og andre helseregioner deltar i kurskomitéene. Følgende ble holdt i 2025:

- Palliasjon og smertebehandling. Nasjonalt kurs for LiS i onkologi (3 dg)
- Regional konferanse for palliative sentra på sykehus i regionen (2 dg)
- Kurs i avansert palliasjon for sykepleiere som har arbeidet lenge i fagområdet (2 dg)
- Kurs i grunnleggende palliasjon for sykepleiere (2 dg)
- Konferanse for prosjektledere i kommunehelsetjenesten i samarbeid med Statsforvalteren i Buskerud, Østfold, Oslo og Akershus og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark (1 dg)
- Nettverksledersamling for ledere av kompetansenettverk i regionen (1 dg)
- Nettverkssamling for sosionomer som arbeider i palliasjon, vår og høst (1 dg)
- Erfaringsseminar for brukersteder av Carer Support Needs Assessment Tool (CSNAT) i regionen, vår og høst (1/2 dg)
- Digital undervisning hver annen uke, hovedmålgruppe utdanningskandidater i kompetanseområde palliativ medisin, tilbys også annet helsepersonell i regionen
- PRC internasjonal konferanse - «Pioneering Palliative Care: Digitalisation and Transformation», Oslo (2 dg)

KLBs nettside står sentralt i formidlingsarbeidet og målgruppen for sidene er helsepersonell. Sidene oppdateres jevnlig med informasjon om praktisk palliasjon, nyheter fra fagfeltet, aktuelle artikler, nasjonale og internasjonale arrangement av relevans.

KLB har en Facebook-side der det legges ut fortløpende aktuelle nyheter fra fagområdet.

Postere på konferanser

“The MyPath Pain Care Pathway: Developing a Digital, Patient-Centered Classification system for Cancer pain Assessment and Management in Routine Oncology Care”. Morena Shkodra, Amaia Urrizola, Marie Fallon, Per Sjøgren, Marieke van den Beuken-van Everdingen, Katarina Hagen, Lore Decoster, Daniela Mosoiu, Marianne Tveitan, Stein Kaasa, Augusto Caraceni. *EAPC World Palliative Care Congress, Helsinki 29.-31. Mai 2025*

“Patient-reported outcomes in long-term brain metastases survivors with and without cognitive impairment”. Guro Lindviksmoen Astrup, Monica Kløvstad Siksjø, Nina Aass, Guido Alves, Kolbjørn Kallesten Brønneck, Marianne Jensen Hjermsstad, Stein Kaasa, Astrid Telhaug Karlsson, Nils Inge Landrø, Ole-Bjørn Tysnes, Therese Seierstad, Olav E. Yri. *PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

“Cognitive function in patients with long-term survival after brain metastases”. Guro Lindviksmoen Astrup, Astrid Telhaug Karlsson, Monica Kløvstad Siksjø, Therese Seierstad, Nils Inge Landrø, Nina Aass, Marianne Jensen Hjermsstad, Stein Kaasa, Olav E. Yri. *PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

“Advance care planning in oncology: designing a pragmatic approach with digital support”. Elise Marie Ihler Soldal, Amaia Urrizola, Olav Dajani, Ørnulf Paulsen, Nina Elisabeth Hjorth, Geana Paula Kurita, Kristin Brønnum Nystrup, Gudrun Kreye, Alberto Alonso-Babarro, Juan Luis Torres, Javier Rocafort, Shona Simon, Tonje Lundebj, Stein Kaasa, Guro Lindviksmoen Astrup. *PRC konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

“The MyPath Nutrition Care Pathway – Development of a digital patient-centred care pathway to assess and manage nutrition in routine oncology care”. Kristin S Hustad, Lisa H Koteng, Amaia Urrizola, Jann Arends, Maxime Kohlen, Nicoleta Mitrea, Nicole Warmbrodt, Cathy Payne, Marie Fallon, Stein Kaasa, Judith de Vos-Geelen, Barry Laird. *EAPC World Palliative Care Congress, Helsinki 29.-31. Mai 2025*

“Integrated nutritional care in cancer; about time?” Kristin S Hustad, Stein Kaasa, Barry Laird.
PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025

“Population-level quality-of-life data in cancer care: Requirements for collection & utilization”. Alen Brkic, Stein Kaasa, Cinzia Brunelli, Inke Minnée-van Braak, Tapani Kalmi, Dominique Delmas, Line Foss, Marianne G Guren, Tonje Lundebj. *PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

“The Impact of Systemic Inflammation on Energy and Protein Intake in Patients with Advanced Cancer”. Trude Rakel Balstad, Ida Ervik Raanes, Ola Magne Vagnildhaug, Tora Solheim, Ragnhild Habberstad, Pål Klepstad, Olav Dajani, Stein Kaasa, Asta Bye. *Cancer Cachexia Society, Torino, Italia, 25-27. September 2025*

“Depression and treatment response in patients receiving radiotherapy for painful bone metastases”. Katarina M R Hagen, Jon Håvard Loge, Nina Aass, Pål Klepstad, Ragnhild Habberstad, Tone Skaali, Hanne Stensheim. *PRC - konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

“Before implementation comes installation – How a clinical innovation tried to achieve installation in nine European hospitals”. Eivind Storaas, Tonje Lundebj, Elisabeth Andvik, Stein Kaasa. *PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

[Abstract på konferanser](#)

"Bridging Tumour- and Patient-Centred Cancer Care: A Qualitative Meta Synthesis of Stakeholder Perspectives in Digital Implementation”. Elias D Lundereng, Odrun Bergland, Alen Brkic, Kim Beernaert, Kathrin Cresswell, Nicola Latino, Kristin V Guldhav, Jo-Åsmund Lund, Ørnulf Paulsen, Nicoleta Mitrea, Geana Kurita, Olav Dajani, Marianne J Hjermsstad, Marie Fallon, Stein Kaasa, Tonje Lundebj. *PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025.*

“Exploring alignment between HiT innovation and hospital IT systems: Findings from the MyPath Project”. Eivind Storaas, Tonje Lundebby, Elisabeth Andvik, Morten Andresen, Stein Kaasa. *PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

“The MyPath Implementation Toolkit: A Toolkit for implementing standardized Patient-Centred Care through Digitalization”. Morena Shkodra, Amaia Urrizola, Tonje Lundebby, Geana Kurita, Naomi White, Femke van Landschoot, Marianne Jensen Hjermsstad, Stein Kaasa, on behalf of the MyPath consortium. *PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

“Development of a digital solution supporting patient-centred cancer care”. Dag Ausen, Behrang Tavaddode, David Vingen, Marianne Tveitan, Dorthe Rasmussen, Morten Andresen, Amaia Urrizola Martínez, Kristin Solheim Hustad, Morena Shkodra, Tonje Lundebby, Stein Kaasa, Viviana Fuseetti, Nicoleta Mitrea, Geana Kurita. *PRC-konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

«Cognitive function in patients with long-term survival after brain metastases». Guro Lindviksmoen Astrup, Monica Kløvstad Siksjø, Nina Aass, Guido Alves, Kolbjørn Kallesten Brønneck, Marianne Jensen Hjermsstad, Stein Kaasa, Astrid Telhaug Karlsson, Nils Inge Landrø, Ole-Bjørn Tysnes, Therese Seierstad, Olav E. Yri. *Brain Mets congress, Paris 24.-26. September 2025*

«Patient-reported outcomes in long-term brain metastases survivors with and without cognitive impairment». Guro Lindviksmoen Astrup, Astrid Telhaug Karlsson, Monica Kløvstad Siksjø, Therese Seierstad, Nils Inge Landrø, Nina Aass, Marianne Jensen Hjermsstad, Stein Kaasa, Olav E. Yri. *Brain Mets congress, Paris 24.-26. September 2025*

“What is required to achieve reliable and sustainable population-level quality-of-life data collection and utilization across the cancer landscape: Developing a conceptual implementation model”. Alen Brkic, Stein Kaasa, Cinzia Brunelli, Inke Minnée-van Braak,

Tapani Kalmi, Dominique Delmas, Line Foss, Marianne G Guren, Tonje Lundebj. *PRC - konferanse Oslo, 16.-18. September 2025*

«**MyPath Implementation of patient centred care through digitalisation**». Morena Shkodra.
EU Project session, *EAPC World Palliative Care Congress, Helsinki 29.-31. Mai 2025*

Annen formidling

Utarbeidet informasjonsvideo om MyPath rettet mot brukere og den generelle befolkningen
[MyPath explainer video](#).

Blogginnlegg

Flere blogginnlegg i forbindelse med prosjekt MyPath.

Oppslag i media

«**Vi vil vite hvordan pasientene har det. Ikke hvordan vi tror de har det**». Nyhetssak i Sykepleien. Intervju med Elias D. Lundereng og Elise Marie Ihler.

Publikasjon av informasjonsvideo om MyPath rettet mot brukere og den generelle befolkningen. YouTube, 15.04.2025

«**Kreftforskning: MyPath – verktøyet som setter pasientens behov i sentrum**». Nettside til Pancreaskreft Nettverk Norge (PKNN), Elias David Lundereng

«**Gjennomsnittsalderen for spesialister i palliativ medisin er høy**». Nyhetssak i Dagens Medisin. Intervju med Stein Kaasa

«**Cannabis helps cancer patients gain weight by causing munchies**». Nyhetssak i The Times Newspaper (UK). Intervju med Barry Laird

Nettverksarbeid

En av KLBs oppgaver er å være pådriver for etablering og bistand til drift av kompetansenettverk i helseregionen. De etablerte nettverkene er en viktig kanal for

formidling av ny kunnskap og implementering av nasjonale retningslinjer. Den største gruppen er sykepleiere fra kommune- og spesialisthelsetjenesten. KLB er representert i drifts- og styringsgrupper i nettverkene og arrangerer årlig en samling for ledere av nettverkene i regionen.

Det er etablert et kompetansenettverk av sosionomer i regionen som driftes av KLBs sosionom. Nettverket avholder fagdager to ganger årlig.

I løpet av 2025 er det blitt etablert nettverk for klinisk ernæringsfysiologer og for leger, begge nettverkene driftes av KLB.

Kommunale prosjekter i lindrende behandling

KLB samarbeider med Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark om tildeling av prosjektmidler til kompetansehevende prosjekter innen lindrende behandling i kommunene. Målet med tilskuddsordningen er å styrke kvaliteten i tjenestetilbudet og bidra til kompetanseoppbygging innen lindrende behandling og omsorg ved livets slutt. 33 prosjekter fikk tildelt midler i 2025. KLB holder årlig en samling for prosjektlederne for erfaringsutveksling og inspirasjon til videre prosjektarbeid.

Deltakelse i råd og utvalg

KLB er representert i ulike råd og utvalg lokalt og regionalt, i nasjonale arbeids- og referansegrupper i regi av Helsedirektoratet og har et godt samarbeid med de tre andre regionale kompetansetjenestene.

- Revidering av nasjonal veileder «Behandlingsavklaringer ved begrenset forventet levetid», Helsedirektoratet. Guro Lindviksmoen Astrup
- Arbeidsgruppe for oppfølging av Kompetanseområde palliativ medisin, Helsedirektoratet. Nina Aass
- Arbeidsgruppe for utarbeidelse av nasjonalt kurs i palliativ medisin, Helsedirektoratet. Nina Aass
- Referansegruppe for oppfølging av Stortingsmelding 24, Helsedirektoratet. Torunn Wester
- Arbeidsgruppe revidering av nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen, Helsedirektoratet. Caroline S Abrahamsen (Torunn Wester)
- Nasjonalt handlingsprogram for hepatocellulært karsinom (leverkreft) og Nasjonalt handlingsprogram for pancreaskreft, Helsedirektoratet. Olav Dajani
- Norsk referansegruppe for Livets siste dager. Hege Aker Isaksen
- EORTC Quality Of Life-group. Guro Lindviksmoen Astrup
- Editorial board i Tidsskriftet Seminars in Oncology Nursing. Guro Lindviksmoen Astrup
- Klinisk etikkomité OUS. Nina Aass og Guro Lindviksmoen Astrup
- Medlem i Norsk Gastrointestinal Cancergruppe; lever og pancreasgruppen. Olav Dajani
- Styremedlem og medlem i fagråd Pancreaskreft Nettverk Norge (PKNN, brukerorganisasjon). Olav Dajani, Arne Westgaard, Asta Bye
- Styremedlem i Norsk forening for palliativ medisin. Olav Erich Yri
- Representant i programgruppen for kreftsykepleierutdanning i RETHOS 3. Fredrik Von Löwensprung Eiesland
- Representant i ressursgruppe Pakkeforløp kreft hjem (HSØ). Fredrik Von Löwensprung Eiesland
- Styremedlem i faggruppe for Kreftsykepleiere, Norsk Sykepleierforbund. Fredrik Von Löwensprung Eiesland
- Fagråd for klinisk ernæring OUS. Lisa H Koteng, Kristin S Hustad
- Forskningsutvalg i Kreftklinikken, OUS. Tonje Lundebø, Marianne J Hjermsstad
- Scientific Advisory Board i EU-prosjektet E-QuoL. Tonje Lundebø

- Cancer Mission Quality of Life cluster (EU). Amaia Urrizola
- Leder av Kreftforeningens Vitenskapelig Råd. Stein Kaasa
- Stein Kaasa utnevnt til Ridder 1.klasse av St. Olavs Orden 17. september 2025

Forskning og fagutvikling

Fagutviklingsprosjekter

Implementering av Carer Support Needs Assessment Tool (CSNAT)

CSNAT er et klinisk kartleggingsverktøy for systematisk kartlegging av behov for støtte til pårørende til alvorlig syke. KLB har et regionalt ansvar for implementering av verktøyet gjennom de palliative sentrene. Alle sykehus i regionen har lisens til å bruke CSNAT. KLB har mye veiledning og undervisning i regionen om bruk av verktøyet. Det arrangeres erfaringswebinar to ganger årlig. E-læringskurset er blitt revidert og ny utgave er publisert.

CSNAT Pediatric er tilpasset foresatte til alvorlig syke barn. Verktøyet kan tas i bruk i møte med familier for å kartlegge foresattes behov for støtte til å ivareta sine barn og til å ivareta seg selv. KLB samarbeider med Frambu kompetansesenter for sjeldne diagnoser - Leve Nå med veiledning og opplæring i bruk av verktøyet. KLB har et årlig møte med Palliativt team for barn og unge (PALBU), og Nasjonal kompetansetjeneste for palliasjon til barn og unge (NKPBU), OUS.

Kompetanseplan palliasjon for sykepleiere

KLB har utviklet kompetanseplan i grunnleggende palliasjon for sykepleiere som kan benyttes av sykehus i regionen. Det er igangsatt et arbeid med å utvikle kompetanseplan i spesialisert palliasjon for sykepleiere. Det er nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra de palliative sentrene i regionen og OUS.

Åpenhet om døden

I St.Meld 24 var åpenhet om døden et gjennomgående tema og kommunene ble oppfordret til å lage arrangementer for befolkningen. KLB har samarbeidet med Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester, Helseetaten og Sykehjemsetaten i Oslo kommune og UiO om

arrangementer i oktober 2025. Det ble avholdt flere åpne møter for allmennheten med døden som tema. For helsepersonell ble det sendt digitale lunsj-webinarer.

Forhåndssamtaler

«Nasjonale faglige råd for forhåndssamtaler og planlegging ved begrenset forventet levetid» ble utgitt av Helsedirektoratet i 2023. Der anbefales det at de kommunale helse- og omsorgstjenestene og sykehusene bør utarbeide en plan for innføring av forhåndssamtaler. KLB leder en arbeidsgruppe bestående av representanter fra ulike profesjoner på tvers av klinikkene for å utarbeide en klinikkovergripende prosedyre. Prosedyren skal gjelde for pasienter med alvorlig somatisk sykdom og kort forventet levetid og skal implementeres ved relevante avdelinger i OUS.

Nasjonalt spesialistkurs i palliativ medisin

Kompetanseområde palliativ medisin videreføres. Det ble oppnevnt en arbeidsgruppe i regi av Helsedirektoratet som har utarbeidet et nasjonalt spesialistkurs i palliativ medisin. KLB har vært representert i arbeidsgruppen skal ha ansvar for to av seks kursmoduler. Arbeidsgruppen arbeider parallelt med læringsmål i palliasjon for andre relevante legespesialiteter.

Forskning

Forskningsaktiviteten ved KLB er en del av forskningsnettverket European Palliative Care Research Centre (PRC). Hovedmålsettingen for forskningen er at pasienter med kreft får best mulig kunnskapsbasert pasientsentrert behandling gjennom hele pasientforløpet.

Forskningsgruppen er tverrfaglig sammensatt og består av leger, sykepleiere, klinisk ernæringsfysiologer, fysioterapeut, sosiolog og psykolog. Alle forskerne underviser ved universiteter og høyskoler og har også annen formidlingsaktivitet i regi av KLB.

Gjennom året er det gitt veiledning til 12 PhD-kandidater med til sammen 600 t, samt til 2 masterstudenter. Det ble avlagt 2 doktorgrader utgående fra PRC/UiO og 1 doktorgrad utgående fra PRC/NTNU Ålesund.

Veiledning

Masteroppgave:

Synne Bregner Saglien og Vilde Lund Bjørnsen. «**Angst og depresjon hos kvinner med brystkreft og nydiagnostiserte hjernemetastaser**». Master i kreftsykepleie VID, levert juni 2025. Veileder Guro Lindviksmoen Astrup

PhD-kandidater:

Elias D Lundereng: “**Development and implementation of digital patient-centered care pathways**”. Hovedveileder Tonje Lundeby, medveileder Marianne Jensen Hjermstad, Stein Kaasa

Kristin Vassbotn Guldhav: “**Satisfaction with care and health-related quality of care in caregivers of patients with advanced cancer**”. Medveileder Tonje Lundeby

Katarina Rønning Hagen: “**Optimizing pain treatment in patients with advanced cancer**”. Hovedveileder Ørnulf Paulsen (Sykehuset Telemark), medveileder Nina Aass, Olav Erich Yri, Morena Shkodra

Anne Marte Gudmundsstuen: «**Patient reported functioning and quality of life after allogeneic stem cell transplantation – a randomized trial with individual adjusted nutrition**». Medveileder Marianne Jensen Hjermstad

Eivind Storaas: “**Barriers and solutions for scalability in public-private e-health innovation**”. Hovedveileder Tonje Lundeby, medveileder Marianne Jensen Hjermstad, Stein Kaasa

Elise Marie Ihler Soldal: «**Development and implementation of an advance care planning approach in oncology using digital support**». Hovedveileder Guro Lindviksmoen Astrup, medveileder Amaia Urrizola Martinez og Tonje Lundeby

Ragnhild Lund Schultz: “**Implementation of Digital Patient Centred Cancer Care – a prospective mixed methods study**”. Hovedveileder Morena Shkodra, medveileder Tonje Lundeby

Monica Siksjø Kløvstad: **“Evaluating FDG-PET as a Methodology for Assessing Cognitive Function in Brain Metastases Patients Post-treatment”**. (Sykehuset Østfold/UiO).

Hovedveileder Therese Seierstad, medveileder Guro Lindviksmoen Astrup

Karoline Stray: **“Enhancing Integrated Primary Care for older adults with Multimorbidity: The role of Communication and Collaboration”**. (OsloMet). Hovedveileder Asta Bye

Sigrid Ryeng Alnes: **“Mobile Health Technology, Exercise adherence and optimal Nutrition post rehabilitation among people with Parkinson s Disease – a randomized controlled trial”**. Medveileder Asta Bye

Avlagte doktorgrader:

Astrid Telhaug Karlsson: **“Brain metastases from lung cancer- Treatment practice, survival, patient functioning and quality of life after treatment”**. Hovedveileder Olav Erich Yri, medveiledere Marianne Jensen Hjermsstad og Nina Aass. Disputerte 8. Desember 2025.

Rebecca Rootwelt Winther: **“Patient-reported outcomes and overall survival in patients with Brain Metastases – results from a prospective cohort study”**. Hovedveileder Marianne Jensen Hjermsstad, medveiledere Olav Erich Yri og Nina Aass. Disputerte 22. Mai 2025.

Terese Solvoll Skåre: **“Implementation of computer assisted symptom assessment in cancer care”**. Hovedveileder May Helen Midtbust (NTNU Ålesund), medveileder Tonje Lundebj. Disputerte 4. November 2025

Forskningsprosjekter

Satisfaction with care and health-related quality of life in caregivers of patients with advanced cancer.

Prosjektleder Kristin Vassbotn Guldhav, Helse Førde.

Development of a questionnaire to measure IADL in patients with brain metastases: Phase IV field testing.

Prosjektleder Linda Dirven, Amsterdam Medical Centre, Nederland.

Update of the EORTC QoL module for pancreatic cancer patients – an EORTC Phase II-IV testing.

Prosjektleder Deborah Fitzimmons, Swansea University, Storbritannia.

MATRIX Multimodal Approach Targeting treatment Refractory cancers next generation technologies and trials.

Prosjektleder Stein Kaasa, Oslo universitetssykehus.

PARAcetamol with STRong OPioids (ParaStop).

Prosjektleder Ørnulf Paulsen, Sykehuset Telemark.

Brain metastases in Norway - improved classification and treatment – BrainMet.

Prosjektleder Stein Kaasa, Oslo universitetssykehus.

MyPath. Developing and implementing innovative Patient-Centred Care Pathways for cancer patients.

Prosjektleder Stein Kaasa, Oslo universitetssykehus.

JANE-2: Joint Action on Networks of Expertise on Cancer.

Prosjektleder Stein Kaasa, Oslo universitetssykehus.

Quality of Life in Oncology - EuOnQoL: Measuring what matters for cancer patients and survivors In Europe.

Prosjektleder Stein Kaasa, Oslo universitetssykehus.

Vitenskapelige artikler

Forskere i enheten har vært medforfatter på 48 artikler, hvor av 19 førsteforfatterskap og 13 sisteforfatterskap.

Urrizola A, Brkic A, Caraceni A, Hjermstad MJ, Lundebj T, Ausen D, Cervantes A, Deliens L, Kurita GP, Latino N, Mitrea N, Damink SO, Payne C, Velikova G, Fallon M, Kaasa S. On behalf of the MyPath consortium. **MyPath: The Roadmap to Implementing Patient-Centred Care.** Academia Oncology 2:1, 2025

Amdal CD, Falk RS, Alanya A, Schlichting M, Roychoudhury S, Bhatnagar V, Wintner LM, Regnault A, Ingelgård A, Coens C, le Cessie S, Holzner B, Chang J, Taphoorn M, Cislo P, Giesinger JM, Cappelleri JC, Pawar V, Ten Seldam S, Papadopoulos EJ, Calvert MJ, Joseph KL, Bottomley A, Griebisch I, Arraras JI, Astrup GL, Basch E, Belančić A, Brundage M, Campbell A, Rerhou Rantell K, Cocks K, Cherny N, Eremenco S, Ferrer M, Fiero MH, Gerlinger C, Goetghebeur E, Grouven U, Lauer A, Aiyegbusi OL, Machingura A, Mizusawa J, Molenberghs G, Aa Petersen M, Reijneveld JC, Ringash J, Rumpold G, Rutherford C, Quinten C, Sail K, Sasseville M, Sauerbrei W, Schiel A, Smith AW, Snyder C, Velikova G, Wang XS, Bjordal K, Pe M; SISAQOL-IMI Consortium. **SISAQOL-IMI consensus-based guidelines to design, analyse, interpret, and present patient-reported outcomes in cancer clinical trials.** Lancet Oncol. 2025 Dec;26(12)

Astrup GL, Siksjø MK, Aass N, Alves G, Brønneck KK, Hjermsstad MJ, Kaasa S, Karlsson AT, Landrø NI, Tysnes OB, Seierstad T, Yri OE. **Cognitive function in long-term survivors after treatment for brain metastases compared with normative samples.** Neuro-Oncology Practice, 2025

Jansen F, Eerenstein SEJ, Taylor KJ, Amdal CD, Bjordal K, **Astrup GL**, Herlofson BB, Duprez F, Gama RR, Jacinto AA, Hammerlid E, Scricciolo M, Fanetti G, Guntinas-Lichius O, Inhestern J, Dragan T, Fabian A, Boehm A, Wöhner U, Kiyota N, Krüger M, Bonomo P, Pinto M, Nuyts S, Silva JC, Stromberger C, Specenier P, Tramacere F, Bushnak A, Perotti P, Plath M, Paderno A, Stempler N, Kanellopoulou A, Singer S, Verdonck-de Leeuw IM. **Unmet supportive care needs among head and neck cancer survivors beyond 5 years after diagnosis: a multinational cohort study.** Lancet Reg Health Eur, 2025; 59

Singer S, Amdal CD, Bjordal K, Herlofson BB, **Astrup GL**, Boehm A, Wöhner U, Hammerlid E, Gama RR, Jacinto AA, Jansen F, de Leeuw IV, Dragan T, Duprez F, Kiyota N, Pinto M, Krüger M, Guntinas-Lichius O, Inhestern J, Tramacere F, Bonomo P, Fanetti G, Nuyts S, Plath M, Stempler N, Westgaard KL, Taylor KJ. **Late Toxicity and Long-Term Quality of Life in Survivors of Cancer of the Major Salivary Glands More Than 5 Years After Diagnosis: A Multi-National Study.** Head & Neck. Aug 1 2025.

Taylor KJ, Amdal CD, Bjordal K, Astrup GL, Herlofson BB, Duprez F, Gama RR, Jacinto A, Hammerlid E, Scricciolo M, Jansen F, Verdonck-de Leeuw IM, Fanetti G, Guntinas-Lichius O, Inhestern J, Dragan T, Fabian A, Boehm A, Wöhner U, Kiyota N, Krüger M, Bonomo P, Pinto M, Nuyts S, Silva JC, Stromberger C, Specenier P, Tramacere F, Bushnak A, Perotti P, Plath M, Paderno A, Stempler N, Kouri M, Grégoire V, Tribius S, Singer S; **EORTC Quality of Life Group and the EORTC Head and Neck Group. Toxicities in long-term survivors of head and neck cancer-A multi-national cross-sectional analysis.** Int J Cancer. 2025 Nov 15;157

Bjelic-Radisic V, Cardoso F, Weis J, Pogoda K, Arraras JI, Greimel E, Bottomley A, Cameron D, Brain E, Hartup S, Da Costa Vieira RA, Hoefnagels N, Huang CS, Shamieh O, Pinto M, Belay YB, Serpentine S, Bleiker E, Nookala M, Shimomura A, Sturm-Inwald E, Getu MA, Bliem B, **Astrup G**, Morag O, Kikawa Y, Kuljanic K, Nevries N, Sprangers M, Aaronson N, Sinai P, Tomaszewski K, Galalae R, Conroy T, Duhoux F, Chie W-c, Velikova G, on behalf of the EORTC Quality of

Life Group and Breast Cancer Group, **An international Phase IV field study - psychometric properties of the updated module on assessing quality of life of patients with breast cancer EORTC QLQ-BR42.** The Breast, 80:2025

Arends J, Dajani O, Philips I, Skipworth RJE, Solheim TS, Laird BJA. **Comment on 'Oncological and Survival Endpoints in Cancer Cachexia Clinical Trials: Systematic Review 6 of the Cachexia Endpoint Series' by Dajani et al.-The Authors' Reply.** J Cachexia Sarcopenia Muscle, 16 (5), 2025

Chen IM, Johansen JS, Theile S, Silverman LM, Pelz KR, Madsen K, Dajani O, Lim KZM, Lorentzen T, Gaafer O, Koniaris LG, Ferreira AC, Neelon B, Guttridge DC, Ostrowski MC, Zimmers TA, Nielsen D.
Randomized Phase II Study of Nab-Paclitaxel and Gemcitabine With or Without Tocilizumab as First-Line Treatment in Advanced Pancreatic Cancer: Survival and Cachexia J Clin Oncol, 43 (18), 2107-2118, 2025

Ghadimi M, Pelzer U, Besselink MG, Siveke J, Telgmann R, Braren R, Wilmink H, Crede M, Koenig A, Koenig U, Liffers ST, Antweiler K, Uijterwijk B, Seppanen H, Nordin A, Puolakkainen P, Dajani OF, Labori KJ, Johansson M, Bratlie SO, Friede T, Jo P. **Study protocol of the METAPANC trial - intensified treatment in patients with local operable but oligometastatic pancreatic cancer - multimodal surgical treatment versus chemotherapy alone: a randomized controlled trial.** BMC Cancer, 25 (1), 208. 2025

Lunde P, Finbråten HS, Pripp AH, Nilsson BB, Grimsmo J, Bye A. **Effect of a mHealth intervention on health literacy in patients completing cardiac rehabilitation: A randomized controlled trial with one-and five-year follow-up.** International Journal of Cardiology Cardiovascular Risk and Prevention. 2025:200445.

Lunde P, Bye A, Grimsmo J, Pripp AH, Ritschel VN, Jarstad E, Nilsson BB. **Effects of Individualized Follow-Up With an App Postcardiac Rehabilitation: Five-Year Follow-Up of a Randomized Controlled Trial.** Journal of Medical Internet Research (JMIR). 2025;27.

Lillekroken D, Bye A, Halvorsrud L, Lundeby T. **Living with brain metastasis—a qualitative study of patients' and family members' coping strategies.** International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being. 2025;20(1):2555228.

Kvæl LAH, Bye A, Bergland A, Olsen CF. **Healthcare professionals' experiences of the Four Habits Model communication course: a qualitative and survey approach to evaluate impact in an intermediate care setting.** BMJ open. 2025;15(3)

Yri OE, Kaasa S. **A balancing ACT: maximizing the benefits of appropriate brain radiation therapy-authors' reply.** Lancet Reg Health Eur. 2025;52:101291.

Yri OE, Astrup GL, Karlsson AT, van Helvoirt R, Hjermstad MJ, Husby KM, Loge JH, Lund JÅ, Lundeby T, Paulsen Ø, Skovlund E, Taran MI, Winther RR, Aass N, Kaasa S. **Survival and quality of life after first-time diagnosis of brain metastases: a multicenter, prospective, observational study** Lancet Regional Health Europe. 49:2025

Winther RR, Hjermstad MJ, Yri OE, Skovlund E, Aass N, Astrup GL, Kaasa S, Saxhaug C, Vik-Mo EO. **Survival, quality of life, and motor function in brain metastases surgery: The role of complete resection.** Neuro-Oncology Practice. 2025 Jan 31;12(4):644-653.

Vagnildhaug OM, Habberstad RH, Salvesen Ø, Balstad TR, Bye A, Dajani O, Kaasa S, Klepstad P, Solheim TS. **A comparison of inflammatory markers' potential to predict weight loss in advanced cancer: a prospective observational study.** J Circ Biomark. 2025;14:12–20.

Urrizola A, Dajani O, Aass N, Bjerkeset E, Hjermstad MJ, Kaasa S, Klepstad P, Pirnat A, Raaness I, Stensheim H, Bye A. **Nutrition impact symptom monitoring and weight loss outcomes: a longitudinal radiotherapy study.** BMJ Support Palliat Care. 2025 Jun 27;15(4):522-525.

Sweegers MG, de Jongh E, Bedding C, Nicklin E, Doege D, Alfieri S, Gangeri L, Scacciati B, Caraceni A, Brunelli C, Bredart A, Rojas-Concha L, Pappot H, Apolone G, Bos N, Cililberto G, Couespel N, Ferrer M, Kaasa S, Lombardo C, Pietrobon R, Pravettoni G, Sirven A, Vachon H, Groenvold M, Franzoi MA, Velikova G, Gilbert A, Van de Poll-Franse, LV. **Development of a unified system for assessing health related quality of life across the cancer care continuum: the EUonQoL Delphi study to identify priorities for quality of life domains.** J Patient Rep Outcomes. 2025;9(1):70.

Slørdahl KS, Skovlund E, Olsen J, Tvedt R, Thomsen M, Kaasa S, Guren MG. **Patient-reported outcomes after chemoradiotherapy for anal cancer.** Acta Oncol. 2025;64:1005–13.

Skåre TS, Lundeby T, Lund JÅ, Lundereng ED, Kaasa S, de Glas N, Øyen KR, Guldhav KV, Midtbust MH. **Exploring Perspectives of Patients With Cancer on Implementing Electronic Patient-Reported Outcome Measures to Enhance Patient-Centered Care: Qualitative Study** JMIR Cancer. 11:2025

Skipar K, Ørvik MS, Evers C, Balteskard L, Ekanger C, Giske LE, Ødegaard K, Østrem EH, Nordstrand CS, Tøndel H, Nieder C, Guren MG, Kaasa S, Ragnum HB. **Palliative radiotherapy in symptomatic pelvic soft tissue tumors (PallSoft)- protocol for a national, randomized, non-inferiority study.** BMC Cancer. 2025;25(1):1051.

Shkodra M, Urrizola A, Fallon M, Sjøgren P, Beuken-van Everdingen MVD, Hagen K, Decoster L, Mosoiu D, Hjermstad MJ, Lundeby T, Kaasa S, Caraceni A; MyPath consortium. **The MyPath Pain Pathway: Developing a Digital Patient-Centred Care Pathway for Cancer Pain** J Pain Symptom Manage. 2025 Dec;70(6):592-601. Free article.

Minnai F, Shkodra M, Noci S, Esposito M, Brunelli C, Pigni A, Zecca E, Skorpen F, Klepstad P, Kaasa S, Corli O, Pallotti MC, Maltoni MC, Caraceni A, Colombo F. **A genome-wide association study of European advanced cancer patients treated with opioids identifies regulatory variants on chromosome 20 associated with pain intensity.** Eur J Pain. 2025;29(1).

Minnai F, Shkodra M, Noci S, Brunelli C, Pigni A, Zecca E, Skorpen F, Klepstad P, Kaasa S, Corli O, Pallotti MC, Maltoni MC, Caraceni A, Colombo F. **Genomic Study in Opioid-Treated Cancer Patients Identifies Variants Associated With Nausea-Vomiting.** J Pain Symptom Manage. 2025;69(2).

Marzorati C, Voskanyan V, Sala D, Grasso R, Borgogni F, Pietrobon R, van der Heide I, Engelaar M, Bos N, Caraceni A, Couspel N, Ferrer M, Groenvold M, Kaasa S, Lombardo C, Sirven A, Vachon H, Gilbert A, Brunelli C, Apolone G, Pravettoni G on behalf of EuonQoL Consortium. **Psychosocial factors associated with quality of life in cancer patients undergoing treatment: an umbrella review.** Health Qual Life Outcomes. 2025;23(1):31.

Laird BJA, Skipworth R, Bonomi PD, Fallon M, Kaasa S, Giorgino R, McMillan DC, Currow DC. **Anamorelin Efficacy in Non-Small-Cell Lung Cancer Patients With Cachexia: Insights From ROMANA 1 and ROMANA 2.** J Cachexia Sarcopenia Muscle. 2025;16(1):e13732.

Karlsson AT, Hjermstad MJ, Aass N, Skovlund E, Astrup GL, Kaasa S, Yri OE. **Patient-Reported Outcomes Before and After Radiotherapy for Brain Metastases-A Prospective Cohort Study of 239 Non-Small-Cell Lung Cancer Patients.** Cancers (Basel). 2025;17(9).

Hustad KS, Kaasa S, Laird BJA. **Integrated nutritional care in cancer; about time?** Curr Opin Support Palliat Care. 2025;19(3):198–202.

Hustad KS, Koteng LH, Urrizola A, Arends J, Bye A, Dajani O, Deliens L, Fallon M, Hjermstad MJ, Kohlen M, Kurita GP, Lundeby T, Mitrea N, Payne C, Roselló-Keränen S, Warmbrodt N, de Wilde A, Kaasa S, de Vos-Geelen J, Laird BJA; MyPath consortium. **Practical cancer nutrition, from guidelines to clinical practice: a digital solution to patient-centred care.** ESMO Open. 2025 Apr;10(4):104529. Free PMC article.

Engelaar M, van Schelven F, Bos N, L'Hote M, Rialland C, Couespel N, Dantas C, Higgins C, Kalmi T, Minnée-van Braak I, Pinnavaia L, Apolone G, Brunelli C, Caraceni A, Ferrer M, Groenvold M, Kaasa S, Ciliberto G, Lombardo C, Pietrobon R, Pravettoni G, Sirven A, Vachon H, Velikova G, Rademakers J. **Evaluating the Involvement of People With Cancer and Informal Caregivers in the Development Process of a New Set of Quality of Life Questionnaires.** Health Expect. 2025;28(3):e70267.

Dajani O, Philips I, Størkson EK, Balstad TR, Brown LR, Bye A, Dolan R, Greil C, Hjermstad M, Jakobsen G, Kaasa S, McDonald J, Ottestad I, Sayers J, Simpson M, Sousa MS, Vagnildhaug OM, Yule MS, Laird BJA, Skipworth RJE, Solheim TS, Stares M, Arends J; Cancer Cachexia Endpoints Working Group. **Oncological and Survival Endpoints in Cancer Cachexia Clinical Trials: Systematic Review 6 of the Cachexia Endpoints Series.** J Cachexia Sarcopenia Muscle. 2025 Apr;16(2):e13756.

Cilla S, Rossi R, Donati CM, Habberstad R, Klepstad P, Dall'Agata M, Valenti V, Kaasa S, Medici F, Morganti AG, Maltoni M. **Pain Management Adequacy in Patients With Bone Metastases: A Secondary Analysis From the Palliative Radiotherapy and Inflammation Study Trial.** Clin Med Insights Oncol. 2025;19

Casali PG, Antoine-Poirel H, Berrocoso S, Blay JY, Dubois T, Ferrari A, Fullaondo A, Hovig E, Jagodzińska-Mucha P, Ługowska I, Kaasa S, Nicoară D, Pletsa V, Provenzano S, Santoro M, Škerija M, Van Hoof W, Vyas M, Trama A; JANE Consortium. **Health networking on cancer in the European Union: a 'green paper' by the EU Joint Action on Networks of Expertise (JANE).** ESMO Open. 2025 Feb;10(2):104126.

Amat-Fernandez C, Garin O, Luer-Aguila R, Pardo Y, Briseño R, Lizano-Barrantes C, Rojas-Concha L, Thong MSY, Apolone G, Brunelli C, Caraceni A, Couspel N, Bos N, Groenvold M, Kaasa S, Ciliberto G, Lombardo C, Pietrobon R, Pravettoni G, Sirven A, Vachon H, Gilbert A, Velokova G, Ferrer M. **Systematic review of the needs and health-related quality of life domains relevant to people surviving cancer in Europe.** Qual Life Res 34, 913-936 (2025).

Christiansen GG, Farnes I, Hjermstad MJ, Labori KJ. Scand J. **Association between baseline quality of life and survival in patients with non-metastatic, advanced pancreatic cancer.** Gastroenterol. 2025 Nov 14:1-8.

Gudmundstuen AM, Iversen PO, Pesonen M, Hjermstad MJ, Bye A, Tjønnfjord GE, Skaarud KJ. **Comparing indirect calorimetry and predictive equations for energy expenditure - 1 year follow-up of adult hematopoietic stem cell transplanted recipients.** Clin Nutr ESPEN. 2025 Dec;70:218-226

Skåre TS, Lundeby T, Lund JÅ, Hjermstad MJ, Midtbust MH. **First-time use of electronic patient-reported outcome measures in a cluster randomized trial: a qualitative study.** J Patient Rep Outcomes, 9 (2025)

Skaarud KJ, Gudmundstuen AM, Pesonen M, Hjermstad MJ, Iversen PO, Tjønnfjord GE. **The role of fat-soluble vitamins for graft-versus host disease after myeloablative conditioning in allogeneic stem cell transplanted patients.** Scientific Reports. 2025 Jan 11;15(1):1675.

Leysen, L, Giljevic, K. M, Piccinin, C, Shkodra, M, Pe, M, Petersen, M, Apolone G, Brunelli C, Lombardo C, Velikova G, Gilbert A, Pravettoni G, Ciliberto G, Groenvold M, Ferrer M, Bos N,

Pietrobon R, Couespel N, Caraceni A, Guren MG, Sirven A, Vachon H. **Evaluation of the psychometric properties of patient-reported outcome measures of health-related quality of life across the European cancer continuum: a systematic review protocol using COSMIN methodology.** BMJ open, 15(3), 2025.

Brunelli C, Alfieri S, Zito E, Spelta M, Arba L, Lombi L, Caselli L, Caraceni A, Borreani C, Roli A, Miceli R, Tine' G, Zecca E, Platania M, Procopio G, Nicolai N, Battaglia L, Lozza L, Shkodra M, Massa G, Loiacono D, Apolone G. **Patient Voices: Multimethod Study on the Feasibility of Implementing Electronic Patient-Reported Outcome Measures in a Comprehensive Cancer Center.** JMIR Cancer 2025;11

Larsen BH, Gerwing J, Lundebj T, Gulbrandsen P, Førde R. **More than an extra set of ears: A video-based analysis exploring the role of companions in routine oncology visits.** J Psychosoc Oncol. 2025;43(5):682-703. Free article.

Yri OE, Laird BJA. **Cancer pain – all change please?** Clinical Medicine. 2025;4.
Barry C, Boland JW, Dickman A, Noble S, Laird B, Davies AN. **Guidelines should be based on all of the evidence.** BMJ Supportive & Palliative Care. 2025;15(6):728–728.

Yule MS, Ireland A, Laird BJA, Skipworth RJE. **Cancer cachexia: exploring parallels with other paraneoplastic syndromes.** Current Opinion in Supportive and Palliative Care. 2025;19(3):180–187.

Fioretti F, von Haehling S, Coats AJS, Butler J, Del Fabbro E, Skipworth RJE, Laird BJA, Anker SD. **Cachexia and Wasting in Chronic Illness: Regulatory and Clinical Trial Update.** Journal of Cachexia, Sarcopenia and Muscle. 2025;16(6)

Shkodra M, Laird B. **Pioneering palliative care in the digital era.** Current Opinion in Supportive and Palliative Care. 2025;19(4):290–291.

Ansatte

Faste ansatte:

Nina Aass, seksjonsleder/professor UiO

Torunn Wester, enhetsleder/MPhil

Fredrik von Löwensprung Eiesland, fagutviklingssykepleier

Caroline Steen Abrahamsen, sosionom/MSc

Hege Aker Isaksen, spesialsykepleier

Marianne Jensen Hjerstad, seniorforsker/PhD

Tonje Lundebj, forsker/PhD, administrativ leder PRC

Madeleine Lamkin Solberg, konsulent
Guro Lindviksmoen Astrup, forsker
Kristin Solheim Hustad, forsker/klinisk ernæringsfysiolog
Trine Hogstvedt Gravli, forskningskoordinator
Studiesykepleier i enhet for studiesykepleiere (50%)
Olav Erich Yri, overlege (50%)
Hanne Stensheim, overlege (50%)

Engasjementer knyttet til forskningsprosjekter:

Lisa Koteng, forskningskoordinator
Olav Dajani, forsker/PhD
Arne Westgaard, forsker/PhD
Asta Bye, professor, PhD
Astrid Telhaug Karlsson, PhD
Rebecca Rootwelt Winther, PhD
Alen Brkic, postdoc
Amaia Urrizola, postdoc
Morena Shkodra, postdoc
Elise Marie Ihler Soldal, PhD
Elias David Lundereng, PhD
Eivind Storaas, PhD
Ragnhild Schultz, PhD
Line Foss, rådgiver
Katrine Rolid, spesialrådgiver
Adam Dowrick, spesialrådgiver

Referansegruppe

Referansegruppen for KLB ble opprettet i 2016. Medlemmene representerer andre helseforetak, brukerorganisasjon, utdanningsinstitusjoner og primærhelsetjenesten. Referansegruppen består av:

Ragnhild Monsen, fagsykepleier/PhD ved Lovisenberg Lindring og Livshjelp,
førsteamanuensis Lovisenberg Diakonale Høgskole

Gerd Nonstad, brukerrepresentant

Vibeke Bruun Lorentsen, førsteamanuensis ved VID vitenskapelige høgskole

Ørnulf Paulsen, overlege ved Sykehuset Telemark

Hilde Beate Gudim, fastlege på Skui Legekontor

KLB har møte med referansegruppen årlig etter at årsrapporten er oversendt. På møtet er det en gjennomgang av aktivitet og fremtidige planer, hvor referansegruppen spiller en viktig rolle med tanke på nye satsningsområder.

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling (KLB), Helse Sør-Øst

Besøksadresse: Radiumhospitalet, Ullernchausseen 70, 0379 Oslo

Postadresse: Oslo universitetssykehus HF, Postboks 4950 Nydalen, 0424 Oslo

Telefon: 22 93 40 16

www.palliasjon.no

[www.facebook-com/regionalkompetansetjeneste for lindrende behandling,](https://www.facebook.com/regionalkompetansetjeneste%20for%20lindrende%20behandling%20Helse%20S%C3%B8r-%C3%98st)

[Helse Sør-Øst](#)